

Risicoparagraaf

november, december 2022 en januari 2023

Inleiding

In het risicomanagementbeleid 'riskeer, beheers en realiseer meer' is vastgelegd dat projectrisico's worden verantwoord in de voortgangsrapportages grote projecten die aan zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten worden verstrekt. In het handboek projecten en programma's is ook aandacht voor risicobeheersing en het rapportagesysteem voor de grote projecten is hierop ingericht.

Tegelijkertijd met de voortgangsrapportages wordt ook informatie verstrekt over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel en daarmee ook over andere provinciale risico's.

Risico's

In het risicoprofiel van Zeeland zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Een aantal van deze risico's heeft tevens een relatie met (voormalige) grote projecten. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen.

<i>Overzicht risico's november, december en januari</i>	<i>Overzicht risico's augustus, september en oktober</i>
 <ul style="list-style-type: none"> ○ Wettelijke Milieutaken ○ Project Zanddijk (NIEUW) ○ Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder ○ Controle POP-3 en overige Europese gelden ○ Openbaar vervoer (Connexxion) ○ Cybercrime ○ Garantstelling ZB ○ Tekort in Faunafonds ○ Wijziging licentiestructuur	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wettelijke Milieutaken ○ Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder ○ Openbaar vervoer (Connexxion) ○ Controle POP-3 en overige Europese gelden ○ Cybercrime ○ Garantstelling ZB ○ Tekort in Faunafonds ○ Wijziging licentiestructuur

In bovenstaand overzicht staan de risico's in volgorde van invloed en is de stand van de risico's uit de vorige rapportage opgenomen. De risico's met betrekking tot Wettelijke milieutaken, project Zanddijk en Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder bepalen het grootste deel van het risicoprofiel van de provincie en zijn op grond daarvan aan te merken als de grootste risico's.

Ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage zijn geen risico's komen te vervallen. Er zijn twee nieuw risico's; project Zanddijk en overprogrammering POP3+ en Leader (als deelrisico van Controle POP-3 en overige Europese gelden). Het risico "Toekomstverkenning samenwerking milieutaken in Zeeland" is gestegen in zowel kans als omvang (als deelrisico van Wettelijke Milieutaken). Vooral het nieuwe risico project Zanddijk als de toename van het risico "Toekomstverkenning samenwerking milieutaken in Zeeland" zorgen voor een aanzienlijke stijging van het benodigde weerstandsvermogen. Zie onderdeel benodigde risicobuffer.

Wettelijke milieutaken

Dit risico is gewijzigd t.o.v. de vorige rapportage zoals hierboven vermeld door het actualiseren van het risico voor de effecten van de uitgevoerde toekomstverkenning samenwerking milieutaken. In 2021 is een eerste toekomstverkenning uitgevoerd voor de milieutaken waar we als provincie verantwoordelijk voor zijn. Een vervolgonderzoek is in 2022 uitgevoerd en gerapporteerd. Op basis van de rapportage is de inschatting van de benodigde middelen voor realisatie van het

meerjarenprogramma naar boven bijgesteld. Uiteindelijke besluitvorming hierover zal na een concrete vertaling door de uitvoeringsorganisaties worden voorgelegd.

Verder resteren er onder dit risico nog de volgende onderdelen:

Met de komst van de Omgevingswet (OW) krijgen provincies de mogelijkheid om financiële zekerheid te vragen bij majeure risicobedrijven en bij afvalbedrijven. De financiële zekerheid wordt opgelegd ter nakoming van, op grond van de omgevingsvergunningen, geldende verplichtingen (zoals ontmanteling van een installatie) of ter dekking van aansprakelijkheid voor milieuschade die door de vergunde activiteit is ontstaan. Er is een aanvullende wetswijziging in voorbereiding dat dit een verplichting wordt. Het verwerken hiervan in de omgevingsvergunning vraagt extra tijd van omgevingsdiensten.

Naar aanleiding van de PFAS discussie is politiek de wens uitgesproken dat er voldoende tijd door de RUD Zeeland besteed moet worden aan de werkzaamheden die voortvloeien uit de Verdragen Helsinki en Espoo inzake dossiers met mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen. In afwachting van een onderbouwd advies van de RUD met een kostenopgave is een risicokaart opgesteld.

Beheersmaatregelen:

Via periodiek accounthoudersoverleg met de RUD en DCMR worden de actuele ontwikkelingen doorgesproken.

Project Zanddijk

Op 16 december 2022 hebben Provinciale Staten een krediet voor project Zanddijk verstrekt van € 68 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op de kostennotitie van RHDHV van 28 oktober 2022 en de aanpassingen hierop, zoals opgenomen in het statenvoorstel kredietaanvraag en definitief ontwerp.

In het projectkrediet is op basis van een risicodossier een risicoreserve opgenomen. De raming waarop het krediet is bepaald, heeft echter een bandbreedte van 15%. Deze bandbreedte hangt samen met de detaillering van berekeningen, zoals de hoeveelheid aan materiaal dat nodig is om de bouw te realiseren. Het kan voorkomen dat de werkelijk benodigde hoeveelheden en prijzen hoger zijn dan hetgeen is opgenomen in de raming voor het projectkrediet. Er is daardoor een risico op het ontoereikend zijn van het projectkrediet.

Beheersmaatregelen:

Door de verdere uitwerking en aanbesteding van het project wordt de bandbreedte op de raming kleiner en zal het risico na aanbesteding ook (deels) verschuiven naar de opdrachtnemer.

Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder

Dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage. In het derde kwartaal van 2017 heeft PS besloten het project Perkpolder volledig over te dragen aan de gemeente Hulst, gezien de fase waarin het project zich verkeerde, en haar aandelen in Perkpolder Beheer BV te verkopen aan de gemeente Hulst. De gemeenteraad van de gemeente Hulst heeft besloten deze aandelen inderdaad over te nemen en het project zelfstandig verder te zetten. In het vierde kwartaal van 2017 is de uittreding van de Provincie formeel tot stand komen. De provincie is per 1-1-2018 geen aandeelhouder meer en heeft haar grondvoorraad Perkpolder verkocht aan Perkpolder Beheer BV. De provincie staat na uittreding nog wel garant voor een maximum bedrag van € 3,3 miljoen ter beperking van de financiële risico's van de gemeente Hulst. Deze garantie vervalt op 31 december 2026, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen.

Beheersmaatregelen:

De gemeente verstrekt gedurende de looptijd van de garantie jaarlijks aan de Provincie een controleverklaring van een externe accountant over de vastgestelde jaarrekening van Perkpolder

Beheer. Hierover en over de actuele ontwikkelingen vindt jaarlijks minimaal één keer bestuurlijk overleg plaats tussen de Provincie en de gemeente Hulst. Gedurende het jaar vindt tevens ambtelijk overleg plaats over de actuele ontwikkelingen binnen het project Perkpolder. Na het vaststellen van een nieuwe GREX door de gemeente Hulst ontvangen wij een exemplaar van deze GREX.

Benodigde risicobuffer

Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag in de "worst case" ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van het door Provinciale Staten vastgestelde zekerheidspercentage van 90%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's zijn afgedekt met een bedrag van € 11,6 miljoen.

Beschikbare risicobuffer

De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

(bedragen x € 1 miljoen)

Beschikbare risicobuffer

Algemene reserve	24,4
Bestemmingsreserve	0,0
Vrije belastingcapaciteit motorrijtuigenbelasting	23,0
Ruimte meerjarenbegroting	9,1
Totaal	56,5

In bovenstaande opstelling is uitgegaan van de standen na verwerking van alle begrotingswijzigingen in 2022.

Ratio weerstandsvermogen

Op basis van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel. Via het risicomangementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor het ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,5. Dit valt in de klasse ruim voldoende.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare risicobuffer}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{56,5}{11,6} = 4,9$$

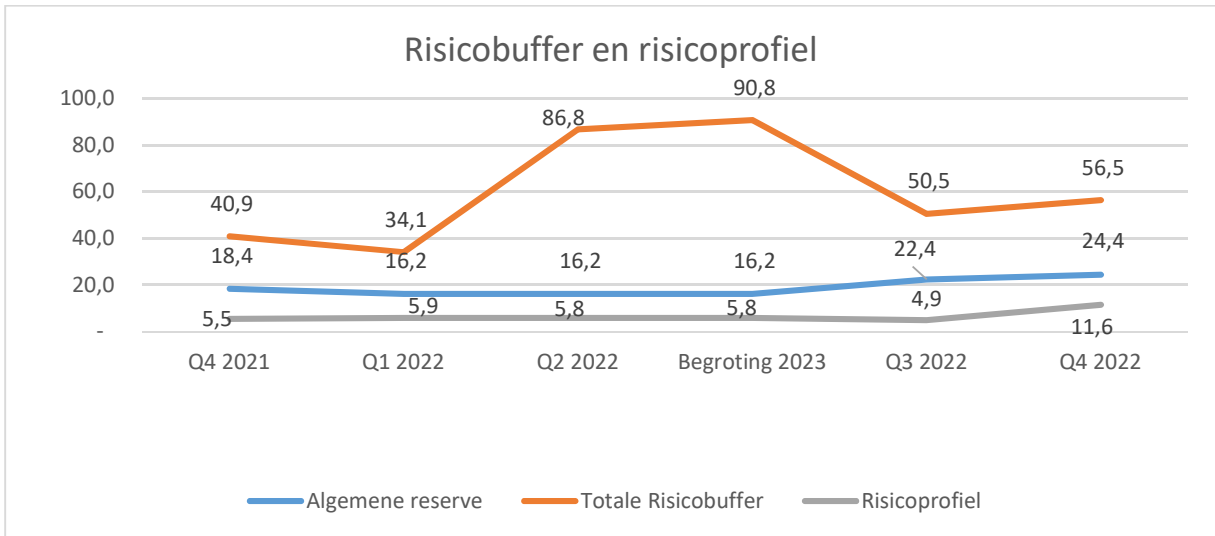
Ratio Algemene reserve

De Algemene reserve bevat het vrije vermogen van de Provincie en fungeert daardoor als primaire risicobuffer. Provinciale Staten hebben besloten dat de Algemene reserve minimaal gelijk (ratio 1,0) moet zijn aan de benodigde risicobuffer, zodat het mogelijk is om met de algemene reserve de risico's af te dekken. Bij de berekening van de ratio Algemene reserve wordt uitgegaan van de laagste stand van de algemene reserve in de toekomstige jaren van de laatst vastgestelde meerjarenbegroting. De laagste stand van de Algemene reserve doet zich voor in 2024.

$$\text{Ratio Algemene reserve} = \frac{\text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{24,4}{11,6} = 2,1$$

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de provincie is afhankelijk van meerdere factoren en wijzigt daardoor voortdurend. De ontwikkeling van het provinciaal weerstandsvermogen ziet er als volgt uit.

De risicobuffer is licht gestegen als gevolg van een toename van de budgettaire ruimte. Het risicoprofiel is sterk gestegen als gevolg van het nieuwe risico project Zanddijk en het gestegen risico met betrekking tot wettelijke milieutaken. Als het risicoprofiel sterker stijgt dan de risicobuffer, betekent dit dat de ratio's dalen zoals in onderstaande grafiek is te zien.

